

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Handvävaryrket Konstvävaryrket Jacquardvävaryrket – mekanisk

Provbestämmelserna framtagna av branschen och fastställda av Sveriges Hantverksråd 2014-05-21 samt reviderade av branschen 2021-11, 2022-03, 2024-06, 2025-05.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas efter minst 2 500 timmar, motsvarar ca 3 år, dokumenterad utbildnings-/yrkeserfarenhet i yrket, eller motsvarande av branschen validerade kunskaper.

Gesällprov – allmänna anvisningar

Gesällprovet är ett yrkesprov som ska vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar om den sökande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Gesällprovet kan utföras som specialarbete inom eller i anslutning till utbildning, dock utan lärarhandledning eller som enskilt arbete.

Den sökande ska vara väl förtrogen med den teknik och produkt som provet avser samt ha goda kunskaper i textil montering samt ha god materialkännedom.

Provanvisningar

Beskrivning av praktiskt prov och dess genomförande se provanvisningarna.

Gesällprov (ansökan/granskning/kostnad)

Ansökan om att avlägga gesällprovet görs på särskild blankett till Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbunds, SHRs Granskningsnämnd.

Ansökan ska innehålla förslag (förlaga) till gesällprov komplett med ansökningshandlingar

- tydlig förlaga/skiss och garnkarta
- teknikprov
- fullständig vävnota
- skiss där detaljprovet nogga markerats ut
- beräknad material- och tidsåtgång.
- verifikation på betald ansöknings-/granskningsavgift.

Ansökan som ska vara i A4-format ska lämnas i två exemplar, ett original och en kopia samt skickas digitalt. Ansökan ska vara SHRs Granskningsnämnd tillhanda senast 1 februari eller 1 september.

En kontrollant utsedd av SHRs granskningsnämnd ska intyga att provet är egenhändigt utfört i enlighet med de fastställda provbestämmelserna samt följa arbetet och närvara då arbetet påbörjas och då väsentliga moment utförs.

På Sveriges Hantverksråds uppdrag är SHR ansvarig för gesällprov och dess granskning. Granskare ska vara neutrala och utses av branschen. Granskning av gesällprovet ska ske i nära anslutning till att provet är genomfört. Läs mer om granskningstillfället/granskningen i provanvisningarna.

Gesällprov (ansökan/granskning/kostnad) forts...

Kostnaden för Gesällprovet är f.n 2500 kr och betalas till Svenska Hemslojdsföreningarnas Riksförbunds BG 5794-7806. Betalningen ska vara gjord innan den 1 februari eller 1 september för att ansökan ska behandlas. För den som ansöker om validering av Gesällprovet är kostnaden f.n 3 000 kr. Summorna kan förändras så kontakta branschorganisationen för aktuella uppgifter (www.hemslojden.org)

Gesällprovet ska lämnas in för granskning innan nästa ansökningstillfälle. Dvs om ansökan lämnats in före den 1 september, ska Gesällprovet lämnas in för granskning före 1 februari.

Gesällbrev (ansökan/kostnad/utdelning)

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Ansökningsformulär (digitalt) eller ansökningshandling (papper) finns på www.hantverksrad.se. Ansökan ska innehålla personuppgifter samt intygande om godkänt prov från branschen.

Administrationskostnaden för Gesällbrevet betalas efter att Gesällprovet är klart och godkänt och i samband med att handlingarna skickas till Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Med Gesällbrevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Information om den administrativa kostnaden hittar du i ansökningshandlingen och som betalas in till Stiftelsen Hantverk & Utbildnings BG 5814-8446. Märk din betalning med namn, personnummer och yrke.

I din ansökan om Gesällbrev anger du en utdelningsort. Ditt Gesällbrev skickas till Företagarnas eller Hantverkarnas lokala föreningar på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet.

OBS! Kostnaderna för Gesällprov och Gesällbrev är två olika avgifter.

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Svenska Hemslojdsföreningarnas Riksförbund SHRs Granskningsnämnd
Åsögatan 122, 116 24 Stockholm
e-post info@hemslojden.org
Tfn. 08-54 54 94 50
www.hemslojden.org

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd	Tel. 0247-369 50
Gesäll- & Mästarbrevskansliet	
Box 147	www.hantverksrad.se
793 23 Leksand	info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev!

Provanvisningar för gesällprov i Handvävyrket Konstvävyrket Jaquardvävyrket – mekanisk

Förkunskapskrav om formell utbildning saknas

Sökande som saknar formell utbildning ska redovisa motsvarande kunskaper inom följande ämnesområden:

Material:

Kunskap om vävstolar och redskap

Kunskap om material för vävning samt materialberäkning och beräkning av tidsåtgång

Kunskap om vävkvaitéer (garn i kombination med teknik och täthet)

Mönster:

Studerat mönster och teknik i äldre och nutida vävnader

Bearbetning av detaljer från äldre förebilder

Kunskap om mönsterbindning och mönsterplanering

Bearbetning och anpassning av skisser till lämpliga tekniker, material, kvaitéer och färger med avseende på användningsområde.

Bindning:

Kunskap i bindningslära och analys av bindningar

Vävteknik:

Kunskap om enkla och mer komplicerade samt mångskiftade tekniker

Montering och efterarbete:

Kunskap om efterbehandling, montering och avslutning.

Kunskap om lämpligt monteringsmaterial.

Vård av textilier:

Kunskap om skötsel och rengöring, hantering och förvaring

Intyg fordras från person, sakkunnig inom ämnesområdet, förslagsvis arbetsgivare eller hemslöjdskonsulent.

Praktiskt prov

Provet ska bestå av:

vävnad i valfri teknik t ex: dräll, förenklad dräll, olika mattekniker, upphämta eller konstvävnad utförd efter förlaga där material, teknik, form och färg uppfyller upphovsmannens intentioner.

Grovleken på varp och inslag är valfria men ska vara väl anpassad till tekniken och arbetets slutliga funktion, kvalitet och användningsområde

Provet ska:

utföras självständigt efter egen eller annans förlaga och ska visa prov på hög yrkesskicklighet, där färg, form, teknik, täthet, material och funktion är anpassade till det tillverkade objektet och användningsområdet.

- ha textilt och tekniskt hög kvalitet som visar prov på stor yrkesskicklighet
- ha en avslutning/montering som är väl anpassad till yrkesprovets kvalitet, funktion och användningsområde.
- utföras enligt fastlagd tidsram (160 – 200 tim).

När provet lämnas för granskning ska det åtföljas av:

- förlaga med väl preciserade beskrivningar och fullständig vävsedel
- beskrivning av arbetsprocessen och t ex fotodokumentation
- undertecknat protokoll från kontrollanter med bl. a styrkt tidsrapportering

I förekommande fall och om så önskas ska objektet få visas på den person eller i den miljö som det är avsett för.

Granskning

Provet granskas med avseende på:

- tolkning av förlaga
- montering anpassad till aktuellt användningsområde
- kvalitet (material, teknik och täthet) anpassat till användningsområde
- färg/form
- utförande och helhetsverkan
- tidsåtgång

Granskningsnämndens beslut grundar sig helt på inlämnade ansökningshandlingar och utfört teknikprov. Gesällprovet ska överensstämma med det inlämnade teknikprovet och ha samma montering som detta. Eventuella ändringar/avvikelser under arbetets gång måste granskas och godkännas av granskningsnämnden innan arbetet påbörjas.

Granskningsprotokoll

Efter genomförd granskning skickar SHRs granskningsnämnd ett undertecknat granskningsprotokoll till den sökande. Granskningsprotokollet ska bifogas i ansökan om Gesällbrev som du hittar på Sveriges Hantverksråds hemsida (hantverksrad.se).

Bedömning

Varje moment som granskas ges godkänt eller icke godkänt. Granskningsnämnden kan om man anser att ett gesällprov är utfört med mycket stor skicklighet tilldela gesällen medalj.

Vid icke-godkänt gesällprov lämnar granskningsnämnden en skriftlig motivering till den sökande..

Granskningsnämndens beslut går inte att överklaga.

Ansöknings-/granskningsavgiften till SHR återbetalas inte vid icke-godkänt gesällprov.

Validering av längre yrkeserfarenhet i yrket*

Branschen uppmanar i första hand att avlägga gesällprovet. För de som har varit verksamma i minst tio år inom yrket och kan presentera arbeten, som med säkerhet visar de kunskaper, kompetenser och färdigheter som bedöms i Gesällprovet, kan ansöka om att bli validerade.

Kontakta branschen för ytterligare instruktioner om vad granskningsnämnden förväntas se av den sökande innan ansökan om validering skickas in. En egen självskattning bör göras så att underlag för att visa att de kunskaper, kompetenser och färdigheter som bedöms i gesällprovet finns.

Granskningsnämnden gör vid en validering, en samlad bedömning av inlämnat material. Kan inte granskningsnämnden med säkerhet fastställa att den sökande har de kunskaper som krävs motsvarande gesällprovet godkänns inte valideringen.

En godkänd validering berättigar till ett Gesällbrev som du ansöker via hantverksrad.se. Vid ej godkänd validering uppmanas den sökande att avlägga Gesällprovet.

*Om validering görs med avsikt att ansöka om mästarbrev vill vi uppmärksamma att Gesällbrevet endast är ett av kraven, se bestämmelserna för Mästarbrev.

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR
www.hemslojden.org
Åsögatan 122,
116 24 Stockholm
Tel. 08-545 494 52